

Előrejelzés 2016-2017-re

(Összefoglaló a sajtó számára, 2016. december 20.)

A magyar gazdaság lényegében a szeptemberben jelzett pályán halad. Az EU-támogatások apálya miatt a 2016. évi GDP-növekedés 2%-ra, a régióban az egyik legalacsonyabbra lassul. Majd dinamikája 2017-ben, az EU-transzferek kezdődő dagálya és a gyorsuló fogyasztás-bővülés hatására 3% környékére emelkedik. A 2017. évi jelentős béremelkedés következtében a fogyasztás a korábban gondoltnál 1 százalékponttal gyorsabban, 5%-kal emelkedik. Ugyancsak élénkül a 2017-re várt infláció is, 1,5%-ról 2%-ra. Ugyanakkor az államháztartás 2016. évi helyzete – részben egyszeri bevételek miatt – lényegesen kedvezőbb a korábban gondoltnál. Mivel az alacsony bérré alapozott növekedés kifulladásának, a versenyképesség romlásának, az EU-forrásoktól való túlzott függésnek a kormányzati felismerése nem kapcsolódik össze a magyar modell felülvizsgálatával, valódi fordulat helyett csak átmeneti javulásra, az EU-források folytatódó felélésére és a régiótól való további leszakadásra számíthatunk.

A világgazdaság növekedési üteme 2016-ban a tavalyihoz hasonló lesz, 2017-ben kissé gyorsul, elsősorban a felzárkózó országok, azon belül is a nyers- és fűtőanyag-termelők (Oroszország, Brazília és a közel-keleti kőolajtermelők) némi dinamizálódása nyomán. Ugyanakkor nemcsak az USA, hanem az egész világgazdaság számára jelentős bizonytalansági tényező a Trump által folytatandó gazdaságpolitika, valamint az EU-ból való brit kiválás időzítése, módja és következményei. **A populista, a globalizációt fékezni kívánó politikai erők nemzetközi előretörése lassítja a világkereskedelem korábban várt gyorsuló bővülését, ami kedvezőtlen az exportorientált magyar gazdaság számára. A világgazdaság eddigi kegyelmi állapota – a rendkívül alacsony kamatok és energiaárak (ami nekünk előnyös) – ha nem is ér véget, de a javulás nem folytatódik.**

November után decemberben ismét emelkedett a **GKI konjunktúraindexe**. Az üzleti várakozások kissé, a fogyasztóiak erőteljesebben emelkedtek, s ez utóbbiak ezzel tízéves csúcspontjukra jutottak. A **GKI konjunktúraindexe** immár mintegy három éve viszonylag szűk sávban hullámzik, most ennek a felső részén található.

2016-ban a **bruttó keresetek** növekedési üteme az alig emelkedő árszínvonal és az szja csökkentése nyomán mintegy 2 százalékponttal meghaladja a 2015. évit. Ezt a minimálbér és a garantált bérminimum emelése, az előző évi béremelések áthúzódó hatása, a közsféra fizetésemelései, valamint a mind nagyobb munkaerőhiány idézi elő. 2017-ben hasonló tényezők okozzák a bruttó keresetek dinamikájának újabb, csaknem 3 százalékpontos, 9%-ra való emelkedését, miközben a **reálkeresetek** a változatlan szja-kulcs és a 0,4%-ról 2%-ra gyorsuló infláció következtében **ismét 7% körül emelkednek**. A **keresetek** – a korábbi évektől eltérően – **2015-től a közsférában emelkednek gyorsabban**. A **lakosság fogyasztása 2016-ban 4,5, 2017-ben 5%-kal emelkedik**. A **GKI felmérése** szerint a 250 fő feletti cégek 11, a kkv-k 6,5-8,2%-kal tervezték emelni a béreket. Ez is tükrözi azt a helyzetet, hogy a minimálbér és a garantált bérminimum 15, illetve 25%-os emelése **a nagy (gyakran külföldi) cégeknek nem okoz gondot, ezzel szemben súlyos versenyképességi problémát keletkeztet a kicsi cégeknél**, amit majd elbocsátásokkal és „szűrkítéssel” fognak ellensúlyozni.

Az **állóeszköz-felhalmozás** a 2014. évi 11 és 2015. évi 2%-os bővülés után **2016-ban** - főként az EU források visszaesése miatt - **10%-kal csökken**, majd **2017-ben** az újrainduló EU beruházási ciklus hatására **5%-kal emelkedik**. A beruházási ráta 2015-ben 21,3% volt, s 2016-ban várhatóan 18,8%, 2017-ben 19,3% lesz, ami egy közepesen fejlett ország esetében alacsony arány.



A magyar gazdaság növekedése az elmúlt tíz évben - 2013-2014 kivételével, amikor kiugró mértékben tetőztek a beáramló EU-források – **jelentősen elmaradt a régióra jellemzőtől**. A magyar gazdaság **fogyasztásorientált pályán halad**, a beruházási ráta a 2016. évi visszaesés után 2017-ben az EU-transzferek hatására sem megy 20% fölé. A 2016-ban gyengélkedő ipar 2017-ben kissé gyorsul, az építőipar visszaesésről gyors növekedésre vált, az üzleti szolgáltatások – főleg a kereskedelem – viszonylag gyorsan fejlődnek.

A foglalkoztattak száma 2016-ban 3%-kal – a nemzetgazdaság valamennyi szektorára kiterjedően – bővül. Ez a konjunktúra még kedvező alakulásának, a külföldi munkavállalás további dinamikus bővülésének és a közfoglalkoztatás további emelkedésének eredménye. 2017-ben – a választást megelőző évben – a kormányzat várhatóan segíteni fogja a foglalkoztatás további növekedését, noha a bürokrácia elleni harc keretében állami munkahelyek tömeges megszűnésének és a közmunka visszafogásának lehetőségét is felvillantotta. A foglalkoztatás bővülése 2% körüli lesz, a **munkanélküliségi** ráta a 2016. évi 5,2% után 5% körül lesz. A közmunka értékteremtő képességét reálisan figyelembe véve a munkanélküliség kb. 8%-os. **A minőségi munkaerőből viszont egyre nagyobb a hiány.**

A vállalati hitelállomány csökkenése már 2016-ban, a lakossági – az ingatlanhitelek kivételével – csak 2017-ben áll meg. A hitelállomány minősége javul. A bankrendszer likviditása és tőke-megfelelési mutatója (20%) kimagaslóan jó.

A belső és külső egyensúly nagyon kedvező. Az államháztartási hiány ötödik éve 3% alatt van, 2016-ban feltehetőleg 2% alatt, 2017-ben 2,5% körül alakul. A folyó fizetési és tökemérleg 2009 óta évről évre szinte folyamatosan növekvő többletet mutat. Mindennek **árnyoldala** a növekedésellenes adószervezet, a nagy állami elosztási rendszerek leromlása, a költségvetési politika átláthatatlansága, illetve a működőtőke-beáramlás megállása. 2017-ben az adócsökkentések költségvetési terhét a kényszerű vállalati béremelések nagyrészt ellentételezik, de a választások előtt számos területen költségek, s ezzel a deficit emelkedése várható. Az államadósság várhatóan közel évi 1 százalékpontos csökkenése megfelel az EU elvárásainak. **A külső finanszírozási képesség 2015-2017-ben alig változik, a külkereskedelmi aktívum és az EU-támogatások ellentétes irányú változása ugyanis nagyrészt kioltja egymást. A GDP-arányos külső finanszírozási képesség viszont enyhén csökken.**

Többhónapos árszínvonal-csökkenést követően, a 2016. szeptemberi 0,6% és októberi 1% után novemberben 1,1%-ra, **hároméves csúcsára emelkedett az infláció Magyarországon, ami egyértelmű trendfordulót jelent.** Az elmúlt hónapokban az euróövezetben is folyamatos az áremelkedés, a novemberi infláció 0,6%. Magyarországon idén éves átlagban 0,4%, jövőre 2% körüli áremelkedés várható. A jegybanki **alapkamat várhatóan 2017 végéig 0,9% marad**, de a nem konvencionális módszerekkel való lazítás folytatódik. Az **euró/forint árfolyam éves átlagban 2016-ban 312, 2017-ben 315 körül** lesz.

A GKI prognózisa 2016-2017-re

	2013	2014	2015	2016	2017 előrejelzés	
	tény			becslés	szept.	dec.
GDP termelés	102,1	104,0	103,1	102	102,7	103
• Mezőgazdaság (1)	114,7	117,0	94,9	110	100	100
• Ipar (2)	97,5	105,9	108,2	102	103	103
• Építőipar (3)	106,1	110,5	101,5	80	108	108
• Kereskedelem (4)	107,0	104,1	104,6	106	105	107
• Szállítás és raktározás (5)	101,9	101,8	101,4	103	103	103
• Információ, kommunikáció (6)	104,3	104,0	101,6	104	103	103
• Pénzügyi szolgáltatás (7)	95,0	97,0	100,2	100	102	102
• Ingatlanügyletek (8)	100,8	100,0	102,0	102	102	102
• Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység(9)	104,2	105,4	102,9	105	103	103
• Közigazgatás, oktatás, egészségügy (10)	106,7	100,6	99,9	101	101	101
• Művészet, szórakoztatás (11)	101,9	107,0	98,9	102	102	102
• Magnővekedés (2)+(3)+(4)+(5)+(6)+(7)+(8)+(9)	101,3	104,2	104,5	102	103,5	103,7
GDP belföldi felhasználás	102,3	104,6	101,4	101,5	103,2	104,2
• Egyéni fogyasztás	100,5	102,1	103,1	104,5	104	105
• Állóeszköz-felhalmozás	109,8	109,9	101,9	90	105	105
Külkereskedelmi áruforgalom						
• Export	104,2	106,9	107,8	106	107	107
• Import	105,0	108,8	106,3	107	109	109
Fogyasztói árindex (előző év = 100)	101,7	99,8	99,9	100,4	101,5	102
Folyó fizetési és tőkemérleg együttes egyenlege						
• milliárd euró	7,5	6,1	8,7	8,5	8,2	8,5
• a GDP százalékában	7,4	5,8	7,9	7,6	7,2	7,3
Munkanélküliségi ráta (éves átlag)	10,2	7,7	6,8	5,2	5,1	5,1
Államháztartási egyenleg a GDP százalékában (ESA)	-2,6	-2,1	-1,6	-1,9	-2,5	-2,5

Forrás: KSH, **GKI**